

VZDĚLÁVACÍ OBLAST – ČLOVĚK A SPOLEČNOST

VZDĚLÁVACÍ OBOR – VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT – VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Výchova k občanství svým obsahem navazuje na vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět**. Zaměřuje se na rozvíjení osobnosti žáků, napomáhá jejich sebepoznání, chápání druhých lidí. Seznamuje žáky s rodinnými vztahy, činností politických orgánů, s hospodářským životem. Vede žáky k tomu, aby byli schopni přebírat odpovědnost za své jednání, aby respektovali pravidla společenského soužití. Snaží se rozvíjet jejich právní a občanské vědomí.

Do předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – tematický okruh **Jsme Evropané**;
- Multikulturní výchova – tematické okruhy **Princip sociálního smíru a solidarity** a **Lidské vztahy**
- Mediální výchova – tematický okruh **Fungování a vliv médií ve společnosti**
- Výchova demokratického občana – tematické okruhy **Občan, občanská společnost a stát**; **Formy participace občanů v politickém životě** a **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování**;
- Osobnostní a sociální výchova – tematické okruhy **Sebepoznání a sebepojetí** a **Seberegulace a sebeorganizace**.

Předmět má časovou dotaci 1 hod. týdně. Výuka probíhá ve třídě, popř. v učebně informatiky s přístupem žáků k internetu, který slouží jako důležitý zdroj informací pro žáky. Při výuce je kladen důraz na formování osobnosti žáků, utváření jejich občanských postojů a na výchovu k toleranci ve společnosti.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE, které vyučující používá pro:

Kompetence k učení:

- vede žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací při využití různých informačních zdrojů.

Kompetence k řešení problémů:

- vede žáky k zamyšlení nad společenskými jevy, jejich příčinami a důsledky.

Kompetence komunikativní:

- umožňuje žákům, aby vyslovili své názory, prezentovali výsledky své práce, polemizovali se spolužáky v debatách na aktuální témata.

Kompetence sociální a personální:

- využívá forem skupinové práce, založené na rozdělení úkolů, práce ve dvojicích – pomáhá rozvíjet osobní přednosti žáků, posiluje jejich sebedůvěru.

Kompetence občanské:

- pomáhá žákům orientovat se ve společenské realitě – seznamuje žáky s možnostmi zapojení do občanského života.

Kompetence pracovní:

- kontroluje a hodnotí samostatné práce žáků, pomáhá jejich sebehodnocení – zadává úkoly, které vyžadují spolupráci i mimo vyučovací hodiny.

Kompetence digitální:

- využívá digitální zařízení, aplikace a služby při učení i při zapojení do života školy a do společnosti.

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
<p style="text-align: center;">ČLOVĚK A SPOLEČNOST</p>	<p style="text-align: center;">VÝCHOVA K OBČANSTVÍ</p>	<p style="text-align: center;">6.</p>
<p style="text-align: center;">Výstupy žáka ZŠ a MŠ Kácov</p>	<p style="text-align: center;">Učivo – obsah</p>	<p style="text-align: center;">Poznámky</p>
<p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Zná státní symboly ČR a jejich účel a způsoby jejich používání Uvede práva a povinnosti žáka školy. ■ Všimá si dění kolem sebe, sleduje život v obci ■ Rozpoznává negativní projevy v lidském chování a aktivně proti nim vystupuje ■ Chápe potřebu tolerance ve společnosti, rozpozná netolerovatelné jednání a chování, respektuje odlišnosti menšin ■ Respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití ■ Rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých ■ Rozeznává informační hodnotu různých mediálních zdrojů ■ Kriticky přistupuje k mediálním informacím 	<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>Naše škola</u> (život ve škole, práva a povinnosti žáků, vklad vzdělání pro život) ■ <u>Naše obec, region, kraj</u> ■ <u>Naše vlast</u> (pojem, co nás proslavilo, významné osobnosti, st. symboly, st. svátky, 3 druhy státní moci) ■ <u>Lidská setkání</u> (přir. a soc. rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, solidarita) ■ <u>Vztahy mezi lidmi</u> (os. a neos. vztahy, komunikace, konflikty ve vztazích) ■ <u>Zásady lidského soužití</u> (morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování) ■ <u>Kulturní život</u> (rozmanitost kulturních projevů, kult. hodnoty a tradice, kulturní instituce, masová kultura, prostředky komunikace) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ PT – Mu V, TO – Lidské vztahy, Princip sociálního smíru a solidarity

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	7.
Výstupy žáka ZŠ a MŠ Kácov	Učivo – obsah	Poznámky
<p>Člověk jako jedinec</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Učí se sebehodnocení, posoudí, jak jeho schopnost sebehodnocení ovlivňuje kvalitu života ■ Uvědomuje si vliv osobních vlastností člověka na dosahování individuálních i společných cílů ■ Popíše, jak lze rozvíjet vlastní přednosti a překonávat osobní nedostatky ■ Kriticky hodnotí a koriguje své negativní projevy i projevy ostatních lidí ■ Popíše, jak lze pěstovat zdravou sebedůvěru ■ Vhodně koriguje své chování a jednání 	<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>Podobnost a odlišnost lidí</u> (projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál) ■ <u>Vnitřní svět člověka</u> (vnímání, prožívání, poznávání posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí) ■ <u>Osobní rozvoj</u> (životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ PT – OSV, TO – Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace ■ PT – MuV, TO – Lidské vztahy

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	8.
Výstupy žáka ZŠ a MŠ Kácov	Učivo - obsah	Poznámky
<p>Člověk, stát a hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady ■ Orientuje se v základních formách vlastnictví ■ Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nebytnost jednotlivých výdajů, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu. ■ Vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy ■ Uvede příklady rizik půjčování peněz ■ Ukáže na příkladech vhodné použití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití kreditní a debetní platební karty, vysvětlí jejich omezení ■ Vysvětlí funkci bank, orientuje se v nabídce jejich služeb, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění ■ Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv poptávky a nabídky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>Majetek, vlastnictví</u> (formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi a majetkem) ■ <u>Peníze</u> (formy placení) ■ <u>Hospodaření</u> (rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing rozpočet státu typy rozpočtu, význam daní) ■ <u>Banky</u> (banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků) ■ <u>Principy tržního hospodářství</u> (nabídka a poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu) 	

<ul style="list-style-type: none"> ■ Rozlišuje zdroje státních příjmů a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje ■ Uvede příklady dávek a příspěvků státu občanům <p>Člověk, stát a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Přiměřeně uplatňuje svá práva, respektuje práva druhých, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod ■ Uvede základní práva dítěte 	<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>Lidská práva</u> (zákl. lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace) 	
--	---	--

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	9.
Výstupy žáka ZŠ a MŠ Kácov	Učivo – obsah	Poznámky
<p>Člověk, stát a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Rozlišuje nejčastější typy a formy států, porovná jejich znaky ■ Rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu ■ Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů ■ Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele, respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí ■ Uvede některé typy smluv 	<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>Právní základy státu</u> (znaky, typy a formy státu, st. občanství ČR, Ústava ČR, složky st. moci jejich orgány a instituce, obrana státu) ■ <u>Státní správa a samospráva</u> (orgány a instituce st. správy a samosprávy, jejich úkoly) ■ <u>Principy demokracie</u> (znaky dem. způsobu rozhodování, politický pluralismus, význam a formy voleb) ■ <u>Právní řád ČR</u> (význam a funkce právního řádu, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů) ■ <u>Protiprávní jednání</u> (druhy a postihy, korupce, trestní postizitelnost, porušování předpisů v silničním provozu) ■ <u>Právo v každodenním životě</u> (důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ PT – VDO, TO – Občan, občanská společnost a stát ■ PT – VDO, TO – Formy participace občanů v politickém životě ■ PT – VDO, TO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování ■ PT – MV, TO – Fungování a vliv médií ve společnosti ■ PT – VMEGS, TO – Jsme Evropané

<p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování ■ Popíše výhody mezinárodní spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti zahraničních misích, uvede příklady, jmenuje některé mezinárodní organizace a oblast jejich působnosti, jejich význam ■ Porovná výhody a nevýhody globalizace, uvede příklady ■ Vyjádří názor na některé globální problémy, popíše jejich příčiny, posoudí možné důsledky ■ Chápe souvislost lokálních a globálních problémů, uvede příklady těchto problémů a možnosti jejich řešení na místní úrovni ■ Uvede některé globální problémy současnosti ■ Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání 	<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>Evropská integrace</u> (podstata, význam, výhody, EU a ČR) ■ <u>Globalizace</u> (projevy, významné globální problémy) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ PT – VMEGS, TO – Jsme Evropané ■ PT – MeV, TO – Fungování a vliv médií ve společnosti
---	---	--